

Metafora ogromne prevare Ujedinjenih nacija u Srebrenici

Skupljanje obuće za Stub srama

Skulptura treba vječno podsjećati na krivicu zapadnih političara i vojske za genocid u Srebrenici

Centar za političku ljepotu počeo je prvu fazu projekta Stub srama, skupljanje 16.744 cipele koje označavaju 8.372 žrtve ubijene u Srebrenici, a od kojih će napraviti skulpturu u obliku slova UN, čija izgradnja starta u maju 2011. godine.

„Apelujemo na sve građane Bosne i Hercegovine da budu dio ovog projekta i da obuću koja im više nije potrebna“, ističu organizatori koji su odredili lokacije za sakupljanje obuće u BiH i Njemačkoj. Do 25. juna 2010. godine obuća će se sakupljati u Sarajevu (Društvo za ugrožene narode za BiH, Trampina 4, od 10 do 20 sati, Srebrenici (Kuća povjerenja, Srebreničkog odreda bb, od 12 do 18), Tuzli (Udruženje Žene Srebrenice, Kicelj 54, od 12 do 17 sati), Zenici (Café TINA, Masarykova 22, od 12 do 22), Bihaću (Ajmina ulica, Repušine 2, od 15 do 19). Lokacije u Njemačkoj su: Berlin (IKB, Adalbertstr. 94 Od 12 do 20h), Frankfurt (KSG BiH, Hanauer Landstrasse 401-407. od 15 do 22h), München (Džemat SABUR, Bodenseestr. 80, od 15 do 2h) i Göttingen (Gesellschaft für bedrohte Völker, Geiststraße 7, od 10 do 18).

„S obzirom na to da će ta obuća u drugoj fazi projekta biti instalirana u Haagu i Berlinu, predlažemo građanima da obuću iskoriste kao sredstvo komunikacije. U tom smislu u obuću mogu staviti poruku koju žele da Evropa čuje, bilo da su to slike rata, protest viznom režimu, ili nešto drugo. Mi ćemo putem izložbe cipela prenijeti vašu poruku Evropi. Napominjemo da će u zadnjoj fazi projekta od iste te obuće biti izgrađen Stub srama u obliku slova UN“, ističu organizatori.

Skulptura treba vječno podsjećati na krivicu zapadnih političara i vojske za genocid u Srebrenici.

„Ona je metafora ogromne prevare Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini kao i opomena svim osobama koje

namjeravaju raditi u ovoj organizaciji“, rekao je Philipp Ruch, inicijator projekta i direktor Centra za političku ljepotu. „Djela Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini, a posebno u Srebrenici, do danas nisu bila tema diskusija u svijetu. Pronašli smo slike čije bi umnožavanje putem masovnih medija prouzrokovalo ozbiljne glavobolje UN-u, jer se u njima odražava sva krivica ove organizacije za vrijeme genocida.“

Plan projekta je da se napravi konstrukcija dva gigantska svijetleća bijela slova u visini od preko osam metara, sačinjena od 16.744 cipele. Slova UN su narušena sa tri monumentalne rupe od metaka fiksno popunjenih autentičnom obućom pronađenom u masovnim grobnicama.

[Društvo](#) | Objavljeno 13.05.2010. u 11:44

[Podijeli](#) 128

Simbol krika protiv UN-a

Zapadni političari i vojska na Stubu srama

Stub srama, projekt koji će realizirati Centar za političku ljepotu (Das Zentrum für Politische Schönheit), trebao bi predstavljati krik majki Srebrenice. Upravo će one odlučiti o mjestu na kojem će biti postavljen Stub, kao i o listi imena zapadnih političara i generala koji će njime biti posramljeni.

U tu svrhu Društvo za ugrožene narode BiH će osnovati gremijum kojim će predsjedavati majke Srebrenice.

[Stub srama](#) je skulptura koja bi, kako ističu, trebala vječno podsjećati na krivicu zapadnih političara i vojske za genocid u Srebrenici.

"Skulptura je metafora ogromne prevare Ujedinjenih nacija u BiH kao i opomena svim osobama koje namjeravaju raditi u ovoj organizaciji", rekao je Philipp Ruch, inicijator projekta i direktor Centra za političku ljepotu.

"Djela UN-a u BiH, a posebno u Srebrenici, do danas nisu bila tema diskusija u svijetu. Pronašli smo fotografije čije bi umnožavanje putem masovnih medija prouzrokovalo ozbiljne glavobolje UN-u, jer se u njima odražava sva krivica ove organizacije za vrijeme genocida", istakao je Ruch.

Plan projekta je da se napravi konstrukcija dva gigantska svjetleća bijela slova u visini preko osam metara, sačinjena od 16.744 cipele (za 8.372 žrtve). Slova (U i N) su narušena sa tri monumentalne rupe od metaka fiksno popunjenih autentičnom obucom pronađenom u masovnim grobnicama. Početak izgradnje Stuba srama planiran je za 2. maj 2011. godine.

Brandenburška kapija: Brojni Nijemci i građani BiH prisustvovali komemoraciji

(Foto: S. Sidro)

BERLIN Proučena Fatiha i odata počast srebreničkim žrtvama

Potočari nikada ne smiju postati mjesto zaborava

Evropa je skoro četiri godine mirno posmatrala etničko čišćenje i protjerivanje ljudi, kazao Tilman Cilh

Komemorativni skup povodom 15. godišnjice genocida u Srebrenici jučer je održan ispred Brandenburške kapije u Berlinu. Prisustvovali su mu brojni Nijemci i građani BiH koji žive u Njemačkoj. Među njima je bilo i članova porodica ubijenih Srebreničana, koji su nosili transparente s imenima žrtava.

Proživjeli najgore

Počast nevinim Srebreničanima odata je u blizini hrpe napravljene od 16.744 cipele koje su prikupljene za „Stub srama“ u Potočarima, a koje simboliziraju 8.372 žrtve genocida. Okupljenima su se obratili Tilman Cilh (Zuelch), predsjednik Društva za ugrožene narode „Internacional“, bh. rediteljka Jasmila Žbanić, Filip Ruh (Phillipp Ruch), direktor berlinskog Centra za političku ljepotu, i drugi.

Na berlinskom skupu, kojem je prisustvovao i Mustafa ef. Klanko, proučena je Fatiha žrtvama

koje su jučer ukopane u Potočarima. Klanko je, između ostalog, poručio da je osjećaj osвете znak slabosti.

Tilman Cilh podsjetio je da su

i protjerivanje ljudi.

U Srebrenici, zaštićenoj zoni UN-a, srpske trupe Ratka Mladića ubile su 8.372 muškaraca. Prisjećamo se njihove sudbine, a

Sračunato se uskraćuje ulazak u EU

- „Stub srama“ mora biti podsticaj za rušenje zida srama koji je Evropa podigla oko BiH. Zemlji koja je bila žrtva agresije i genocida sračunato se uskraćuje pr-

ijem u EU, a njenim građanima slobodno kretanje po svijetu. Odugovlači se i s njenim prijemom u NATO, jednako kao i s njenom obnovom - kazao je Cilh.

bosanski muslimani, a s njima i Bosanci drugih nacionalnosti koji su se zalagali za jedinstvenu BiH, proživjeli sve najgore.

Rasuti po svijetu

- Svi mi u Evropi gledali smo na TV ekranima šta se dešava. Niko od nas ne može reći da nije ništa znao. Ipak, Evropa je ostala pasivna i skoro četiri godine mirno posmatrala šta se događa u BiH prihvatajući etničko čišćenje

mislimo i na preživjele koji su rasuti po svijetu. Samo mali broj uspio se vratiti svojim kućama - istakao je Cilh.

Potresan je bio govor Emine Borovine, koja je preživjela srebreničku golgotu. Govoreći o strašnim zločinima počinjenim nad Bošnjacima, Emina je istakla da su Potočari, nakon toliko godina, mjesto šutnje. Dodala je da Potočari nikada ne smiju postati mjesto zaborava.

E. Ha.

Philipp Ruch, aktivist

EVROPA NA STUBU SRAMA

Prošle godine u Berlinu je u organizaciji Centra za političku ljepotu, čiji je osnivač Philipp Ruch, održan performans *Istraživanje na Leti* kojim je obilježena 14. godišnjica srebreničkog genocida. Ovim činom Centar za političku ljepotu je želio ukazati na odgovornost Evrope i svijeta kada je u pitanju genocid u Srebrenici, a ove godine najavljen je novi projekt: skulptura *Stub srama* koja će vječno podsjećati na krivicu zapadnih političara i vojske za genocid u Srebrenici. Planirana je konstrukcija dva ogromna svijetleća bijela slova u visini od preko osam metara, narušena rupama od metaka, te ispunjena autentičnom obućom pronađenom u masovnim grobnicama – sa 16.744 cipele za 8.372 žrtve. Philipp Ruch za *Dane* govori o ciljevima projekta, animiranju diskusije o odgovornosti UN-a koja već 15 godina nedostaje na Zapadu, te povezanosti politike i umjetnosti

Razgovarala: Masha Durkalić

Foto: Dženat Drešković

DANI: Koji su ciljevi *Stuba srama*, novog projekta Centra za političku ljepotu?

RUCH: U Potočarima je ispisana molitva koja me je pogodila: "Neka osveta postane pravda!" Mi pokušavamo skrenuti pažnju Zapada na aroganciju Ujedinjenih nacija prema preživjelim. *Stub srama* je odgovor na ovu aroganciju. Pokušavamo podržati Majke Srebrenice. One ne bi trebale živjeti s osjećajem da nikome na Zapadu nije stalo do toga kako ih UN tretira. Šest hiljada preživjelih tuži UN, ali sjedište u New Yorku čak i ne razmatra mogućnost pojavljivanja na sudu. Hasan Nuhanović je svake godine pisao pisma UN-u zalažući se za to da se ispred sjedišta u New Yorku zastava spusti 11. jula. Nisu čak ni odgovorili. To su strašne greške. Ako je nemoguće UN dovesti na sud, onda moramo pronaći nekonvencionalne i efektivnije načine. To je jedan od razloga zašto će se na dnu *Stuba srama* nalaziti riječi: "Pristojnost me je napravila". Više od svega, *Stub srama* će dati do znanja čak i naivnima da je nešto unutar UN-a krenulo pogrešnim putem kada je u pitanju Srebrenica. Želimo to sjećanje upisati u kamen. Visoko poštovanje i vjera koju Nijemci i dalje imaju prema UN-u je zapanjujuća.

DANI: Zašto ste se odlučili za ovakav tip umjetničke intervencije?

RUCH: UN ništa nije naučio od Srebrenice. Nemamo vremena da ponavljamo, da dopustimo da se desi još jedan genocid kako bi "naučili" – posebno kada su sve

“Mi na neki način pokušavamo baciti 16.744 cipela na UN”

lekcije pred našim očima. Što se tiče simbolike, pomislite na cipelu koju su bacili na Georgea Busha u Iraku. Mi na neki način pokušavamo baciti 16.744 cipela na UN. Želimo ih ponovo povezati s genocidom. Djela koja uključuju cipele su uvijek imala efekt sramote, ali također sadrže i čudnu kozmičku samoću, što je bio glavni razlog zašto smo se odlučili za njih.

DANI: Možete li objasniti vezu između akcija Centra za političku ljepotu i genocida u Srebrenici?

RUCH: Ono što ne mogu preboljeti kada je u pitanju Bosna je izdaja međunarodne zajednice. Teško je zanemariti lakotću s kojom su naši političari počinili izdaju koja je koštala toliko života. Ova lakotća me duboko pogađa i zbog nje sam opsjednut Bosnom. *Stub srama* se može po-

smatrati kao reakcija na nesvjesnost ove izdaje. Srebrenica je bila kolaps naših humanističkih ambicija. Nakon Srebrenice, ne možemo više tvrditi da kao civilizacija želimo spriječiti genocid. Činjenica da se Srebrenica desila u modernom vremenu bez ikakvog protivljenja svijeta je za mene neshvatljiva.

DANI: Vaš posljednji performans, *Istraživanje na Leti*, izveden u Berlinu 2009., obilježio je 14. godišnjicu genocida u Srebrenici. Da li ste zadovoljni načinom na koji ste tada upozorili na tragediju srebreničkog genocida i prijemom javnosti?

RUCH: Napravili smo *Istraživanje na Leti* (rijeci zaborava) kako bismo skrenuli pažnju na to da su dvije ili tri bombe mogle spriječiti genocid u Srebrenici. Na tri

GREŠKE UN-a “Mi pokušavamo skrenuti pažnju Zapada na aroganciju Ujedinjenih nacija prema preživjelim. *Stub srama* je odgovor na ovu aroganciju. Pokušavamo podržati Majke Srebrenice. One ne bi trebale živjeti s osjećajem da nikome na Zapadu nije stalo do toga kako ih UN tretira. Šest hiljada preživjelih tuži UN, ali sjedište u New Yorku čak i ne razmatra mogućnost pojavljivanja na sudu. Hasan Nuhanović je svake godine pisao pisma UN-u zalažući se za to da se ispred sjedišta u New Yorku zastava spusti 11. jula. Nisu čak ni odgovorili. To su strašne greške”

prometna mjesta u Berlinu smo postavili tri bombe. Nismo bili nimalo zadovoljni prijemom, posebno zato što smo na tome radili mjesecima, ali kad smo našu kancelarku stavili na prodaju na *eBay*, što je trajalo dva dana, imali smo mnogo veće reakcije. Tada smo odlučili napraviti film o Srebrenici koristeći materijal iz našeg performansa kada smo odglumili sastanak kriznog štaba UN-a od 10. jula 1995. Rezultat je film *Nebo iznad Srebrenice* koji traje 100 minuta i ujedinjuje UN-ove zvaničnike koji su donosili odluke u sjedištu u Zagrebu s posljedicama srebreničkog genocida.

DANI: Šta mislite o načinu na koji se srebrenički genocid tretira u zapadnoj Evropi i zašto se političke lidere i javnost konstantno mora podsjećati na značaj i težinu tog događaja?

RUCH: Trud EU da nas podsjeti na Srebrenicu ostaje prazan. Podsjetiti našu civilizaciju na to implicira da već posjedujemo znanje o tome. Ja jedva da poznajem ikoga ko zna šta se desilo u Srebrenici. Naši naponi na podsjećanje se fokusiraju na užase kojih nismo ni svjesni. Ne fokusiraju se na naše ogromne greške, na misao kako su ovi užasi mogli biti spriječeni. *Stub srama* je jedan od najbolje pripremljenih projekata koje sam ikad uradio. Projekt treba natjerati EU političare da se uključe na mnogo odgovorniji način. Apsurdna je činjenica da 15 godina kasnije treba poduzimati mjere da se Srebrenica ne zaboravi.

DANI: Kako je formiran Centar za političku ljepotu i koji su njegovi glavni ciljevi?

RUCH: Centar za političku ljepotu sam osnovao prije godinu dana kao reakciju na ono što sam vidio kod jedne od naših političkih partija. Imali su sobarice, imali su poštu, ali kad sam upitao: gdje je think-thank koji će potcrtati djela koja Njemačka može uraditi u svijetu, šutjeli su. Glavni cilj je da se izraz "politička ljepota" ispuni vizijom. Pretpostavljao sam da će nam trebati pet godina da pronađemo odgovor na pitanje šta ovaj izraz

može značiti. Nakon godinu dana, već znamo šta znači: politička ljepota je moralna ljepota. Želimo oblikovati i ispuniti naše vrijeme moralnom ljepotom. Historičari budućnosti će biti zgađeni našom politikom ako nešto ne učinimo sada. Može se reći da je glavna tema na koju reagiramo nedostatak političke akcije. Jedan od naših projekata je i *Lokvanji za Afriku*: 1.000 sigurnosnih platformi na Mediteranu kako bi se spasili životi izbjeglica iz Afrike. Jean Ziegler je procijenio da se svake godine utopi 36.000 ljudi. Ove platforme bi koštale samo 5,6 miliona eura.

DANI: Možete li objasniti specifičnu vezu umjetnosti i politike koju nastojite postići, odnosno kako se umjetnost može povezati s politikom, jednom od moralno najupitnijih disciplina, posebno u 21. stoljeću?

RUCH: Ja sebe ne posmatram kao umjetnika. Kao što je Schiller jednom rekao: "Najveća forma umjetnosti je politika." Ono što mi pokušavamo je da politiku obogatimo umjetnošću kako bi se odmakla od vlastitih defekata. Jedna od najvećih grešaka njemačke politike je potpuni manjak vizije, pripreme i inspirirajućeg koncepta. Pokušavamo ponovo povezati umjetnost i politiku kako bismo riješili ono što se može smatrati moralno upitnim u vezi s politikom. Greške jedne strane su šanse druge. Kako bi izgledao akt političke ljepote? Šta bi mogla biti najbolja ideja jednog političara? Ova pitanja nisu nijednom postavljena u proteklom dekadama. Doista me fascinira potpuni manjak idealizma.

DANI: Mislite li da će Vaš naredni projekt izazvati reakcije koje želite?

RUCH: Možda nećete vjerovati reakcijama njemačkih medija. Tri velike novine su nam poručile da neće objavljivati niti učestvovati ni u čemu što krivi UN. Oni potcjenjuju našu volju da otkrijemo istinu. Ali, mi smo dobro pripremljeni.

DANI: Koji mediji?

RUCH: Najveći. Računajući i *BILD-Zeitung*. ■

Pripreme za podizanje Stuba srama u Srebrenici

Cipele dali Spahić, Latin, reis Cerić, Hadžifejzović...

Projekt prikupljanja cipela za izgradnju Stuba srama u Potočari-ma, koji vode Centar za političku ljepotu iz Njemačke i Društvo za ugrožene narode, dobio je veliku podršku uglednih umjetnika, vjerskih predstavnika, sportista, novinara...

- Ne mogu shvatiti zašto su ljudi

Zagrebački novinar Denis Latin podsjetio je da je Srebrenica jedna od najtamnijih mrlja modernog svijeta.

- Nužno je stalno opominjati svijet na greške koje je počinio. Iskreno se nadam da smo Hrvatska, njen predsjednik Ivo Josipović i moja

Spahić: Pouka mladima

Latin: Opomena svijetu

Predviđena i ugradnja autentične obuće

Projektom je predviđeno da se napravi konstrukcija dva gigantska svijetleća bijela slova (U i N) visoka više od osam metara,

sačinjena od 16.744 cipele (za 8.372 žrtve). U njih će biti ugrađena i autentična obuća pronađena u masovnim grobnicama.

u Srebrenici ubijani na najgori način. Njih više nema, ali mi smo još tu i možemo ih sačuvati od zaborava i opominjati naše mlade generacije da treba uvažavati druge ljude, a ne nanositi im zlo - poručio je kapiten fudbalske reprezentacije BiH Emir Spahić dok je davao svoje cipele za Stub srama.

malenkost dali značajan doprinos da se zločini ne zaborave. Ne ponovilo se nikad! - kazao je Latin.

Između ostalih, cipele za Stub srama dali su i reisu-l-ulema Mustafa ef. Cerić, novinar Senad Hadžifejzović i mnogi drugi, saopćili su organizatori projekta i pozvali sve ostale da se pridruže ovoj akciji.

UJEDINJENI protiv zaborava

“Ujedinjene nacije su osnovane kao reakcija na užase koji su se desili tokom Drugog svjetskog rata. I pored toga, međunarodna zajednica je često podbacila protiv masovnih ubijanja“, Koffi Anan.

Centar za političku ljepotu i Društvo za ugrožene narode obavještavaju medije i javnost da je u toku prve faze projekta, tokom prikupljanja cipela za izgradnju Stuba srama, dobio veliku podršku uglednih umjetnika, vjerskih predstavnika, sportista, novinara, i mnogih drugih u zemlji i regionu, od kojih je napravio kampanju koja će pratiti cijeli projekat pod sloganom Ujedinjeni protiv zaborava.

- Zaista sam ohrabren činjenicom da se ugledni i uspješni ljudi širom svijeta javljaju da podrže projekat Stub srama, i to će nam zaista pomoći da uložimo još više truda u njegovoj realizaciji, rekao je Philipp Ruch, direktor Centra za političku ljepotu.

Spahićeva poruka

“Ja sam sportista, njegovim disciplinu i moral na putu ka uspjehu. U tom smislu ne mogu da shvatim da su ljudi u Srebrenici ubijani na najgori način. Njih više nema, ali mi smo još tu i možemo ih sačuvati od zaborava i opominjati naše mlade generacije da uspjeti znači raditi napor-

no, ulagati mnogo truda i uvažavati druge ljude, a ne nanositi im zlo“, poruka je kapitena fudbalske reprezentacije BiH, Emira Spahića.

- Pridružujem se ovoj akciji na svaki mogući način, jer smatram da treba koristiti svaku priliku da se podsjeti na zločin koji se u BiH desio. Vrlo je važno da se svi okupimo oko ove ideje, i da Centar za političku ljepotu dobije prostor da objasni šta je to Stub srama, kako bi i na taj način mobilizirali što veći broj ljudi, posebno mlade, i one koji žive u Evropi i koji sutra trebaju da kreiraju jedno novo evropsko ozračje u odnosima među kulturama, narodima i vjerama koje nas-

tanjuju to područje. Ne smijemo zaboraviti univerzalno načelo, da borba za drugoga znači borbu za samoga sebe.

Opomena svima

Neka Stub srama posrami sve one koji su činili zlo, i neka bude opomena da se to zlo nikada više nigdje ne ponovi, rekao je reisu-l-ulema dr. Mustafa Cerić.

Organizatori pozivaju predstavnike vlasti da izuju svoje cipele za žrtve genocida u Srebrenici, jer je to najmanje što za njih mogu uraditi.

Više informacija o ovom projektu možete naći na web stranici www.stubsrama.ba ili www.pillarofshame.eu.

Ruch poručio Ki-munu: Vi ste saučesnici u genocidu nad bosanskim narodom i za to ćemo vas tužiti!

"Mi ćemo sve dati od sebe da javno pokažemo šta je UN počinio u Srebrenici. Mi ćemo staviti prst u ranu zvanu Srebrenica", kazao je inicijator projekta "Stup srama"

Veličina slova:

[redakcija/fena](#)

10/06/2010 17:09:00

Inicijator projekta „Stup srama“ Philipp Ruch uputio je generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija Ban Ki-moonu otvoreno pismo kojim ukazuje na prevaru Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini i potiče preuzimanje odgovornosti krivaca za genocid u Srebrenici.

Akciju "Stup srama" pokrenuo je ove godine Centar za političku ljepotu („Das Zentrum für Politische Schönheit“) radi podrške "Majkama Srebrenice". Cilj projekta je izgraditi skulpturu

koja bi vječno podsjećala na krivicu zapadnih političara i vojske za genocid u Srebrenici.

U pismu Ban Ki-moonu Ruch ukazuje i na odluku Centra za političku ljepotu da tuži Ujedinjene nacije.

"Odlučili smo da vas tužimo, i to tako da se ne morate pojaviti odmah pred sudom. Poslužit ćemo se slikom koja predstavlja ono što vaša ramena tereti ili bi trebalo teretiti kroz Srebrenicu i Bosnu. Odlučili smo da vaše nečuvane zloupotrebe ponovno osudimo", navedeno je u pismu Ban Ki-moonu.

Ruch okrivljuje UN što porodicama žrtava genocida ne upućuje nikakav respekt, te u vezi s tim podsjeća na to da svake godine Hasan Nuhanović upućuje molbu da 11. jula UN postavi na pola koplja zastavu pred svojim glavnim sjedištem u New Yorku, ali se šutnjom odgovara na njegova pisma.

Ruch navodi i to da je UN zakazao u tome što nije dovoljno ukazao na sav užas genocida.

"Ako želimo i dalje živjeti u moralnoj savjesnosti, poučeni najgorim događajima 20. stoljeća, ne možemo i dalje mirno posmatrati vaše mahinacije. Silovatelje i ubice posjeli ste zajedno sa žrtvama i rekli ste da su svi zajedno krivci. Mi ćemo sve dati od sebe da javno pokažemo šta je UN počinio u Srebrenici, mi ćemo staviti prst u ranu zvanu Srebrenica, mi ćemo vam pri tome uzeti ono što vam se davno trebalo oduzeti: vaš ugled", stoji u pismu Phillipa Rucha.

U nastavku teksta prilažemo sadržaj pisma

„Poštovani g. Ki-mun,

Vaš prethodnik je konstatovao 1999: "Srebrenica je najveća sramota za UN." Pitamo se zašto ništa nije uslijedilo nakon ovih riječi. Preko 6.000 familija žrtvi Genocida u Srebrenici, pokušavaju od 2007. optužiti Vas (tzv. Hagedorn proces). Pitamo se zašto niste našli za shodno pojaviti se na sudu. Pitamo se da li ste svjesni arogancije prema porodicama žrtava, koja Vam ne dozvoljava pojaviti se pred sudom.

Velikom greškom smatramo izostavljanje UN-a pri Vašem sudskom procesu. Moguće da niste računali s tim da će osornost Vaše organizacije upasti u oči. Ali to se desilo. To da niste imali toliko smjelosti, u nizozemskoj sudnici pogledati žrtvama u oči, otkriva ponašanje kakvo UN pokazuje već godinama. Svake godine, Hasan Nuhanović Vas pismeno moli da 11. jula UN zastavu pred UN glavnim sjedištem u New Yorku, postavite na pola koplja. Šutnjom odgovarate na njegova pisma.

Familijama žrtava Genocida ne upućujete nikakav respekt. To je ogromna greška koja je za nas problem zato što Vi i nas predstavljate. Vi predstavljate i naše pravo na ono što smo naučili iz Holokausta. Vi predstavljate našu ambiciju da zaustavimo Genocid. Mi se protivimo Vašem radu.

A tu se i ne radi o nekom radu. Radi se o mahinacijama. Mi inače imamo veliko poštovanje prema mnogim UN odjelima, počevši od UNCHR do WFP. No, rad DPKO baca na dno cijelu organizaciju. Zlodjela mogu uništiti sva dobra djela.

Glede Genocida, svako sredstvo je dozvoljeno, ako radi na tom da se masovna ubijanja prekinu.

Hitler nikad ne bi prekinuo svoja zlodjela s pregovorima. Vi ste zakazali. Zakazali ste u tom da umorno stanovništvo zapadnog svijeta pokrenete. Zakazali ste jer niste dovoljno ukazali na sav užas Genocida. Vi ste ga samo posmatrali ne učinivši ništa. Mislili ste da će samo prisustvo baciti protivnika na koljena.

Mislili ste da će radi Vaše plemenitosti, agresori prekinuti genocidni rat. Do danas ne postoje nikakvi dokazi da se pri sprječavanju genocida služi isključivanjem protivničke volje. Po pravilu se uglavnom radi o tom da je to volja, koja je već usmjerena ka pokolju hiljada ljudi. To je volja koja se olako ne savladava, nego se mora spriječiti, da se ne bismo ugušili u sramu.

Ako želimo i dalje živjeti u moralnoj savjesnosti, poučeni najgorim događajima 20 stoljeća, ne možemo i dalje mirno posmatrati Vaše mahinacije. Silovatelje i ubice posjeli ste zajedno sa žrtvama i rekli ste da su svi zajedno krivci.

Mi ćemo sve dati od sebe da javno pokažemo šta je UNO počinio u Srebrenici. Mi ćemo staviti prst u ranu zvanu Srebrenica. Mi ćemo Vam pri tom uzeti ono što Vam se davno trebalo oduzeti: vaš ugled.

Želimo da svi oni, koji još ne znaju za Vaša zlodjela u Srebrenici, uskoro za njih saznaju.

Nama je jasno da je političke igre, koje su dovele do "Srebrenice", teško sagledati. Zato bismo željeli uvid u Protokol sjednice kriznog štaba UN, u Zagrebu 10. jula 1995., pod vodstvom generala Bernar Janviera (po svim pravilima UN bili su svi uslovi za zračni napad). Rado bismo htjeli znati zbog čega ste nakon tri godine rata u Bosni i Hercegovini – tri godine najgoreg kršenja ljudskih prava, masakra, masovnih silovanja i koncentracionih logora - prepustili 40.000 civila agresorima. Bez zaštite i bez da ih izvedete na sigurno. Bez Crvenog Krsta.

Od 40.000 civila, najmanje 8.372 nisu preživjeli torture. Oni su od pasa tjerani preko minskih polja. Oni su tenkovima, granatama i teškom artiljerijom ubijani. Zatvoreni su bili u lagerima i u kojima su pobijeni bombama. Strijeljani su na poljima.

UN je imao NATO - zračne snage, strahovito i zastrašujuće sredstvo, kojim je mogao osvajanje da bombarduje i uništi im trupe.

Znali ste za slike ratnih godina. Znali ste na šta je spremna agresorska vojska. Zar ste 40.000 Bosanaca prepustili takvom neprijatelju, kako biste spasili svojih 400 vojnika? U najbolje mogućoj formaciji, bili ste ipak vojno nesposobni.

S tim ste saučesnik zločina nad narodom.

Zato što ste Vi razoružali bosansku Armiju. Niste se oduprijeli napadu. Spriječili ste NATO zračni napad. Utjecali ste na razdvajanja i deportovanje muškaraca i žena. Obezbijedili ste benzin za autobuse, s kojima su se muškarci odvozili na mjesta za strijeljanje. Vaši vojnici nisu ratne zločine, kojima su bili svjedoci, ni prijavili. UN je jedini instrument kojeg posjedujemo, kako bismo spriječili Genocide. Ljudi poput Raphael Lemkina su historijski heroji. Takvi ljudi su uradili akte od ogromne veličine, širine i ljepote. Ono što je UN u BiH učinio, ruši san da smo u stanju spriječiti gradnju jednog Auschwitza.

Zapad je tehnološki napredan. No, moralno halucinira o sebi samom.

Zato smo odlučili da Vas tužimo i to tako da se ne morate pojaviti odmah pred sudom. Poslužiti ćemo se slikom, koja predstavlja ono što vaša ramena tereti ili bi trebalo teretiti, kroz Srebrenicu i Bosnu. Odlučili smo da vaše nečuvene zloupotrebe ponovo osudimo.“

Philipp Ruch

Inicijator projekta „Stub srama“

Ususret 15. godišnjici genocida u Srebrenici

Podrška sa Ist Rivera

Naša je trajna obaveza da se žrtve genocida u Srebrenici nikada ne zaborave, kazao bh. ambasador Ivan Barbalić donirajući cipele za „Stub srama“

Barbalić i Čolaković: Solidarnost sa Srebreničanima

Halilović: Uspio izbjeći sigurnu smrt

Na Ist Riveru (East Riveru), ispred zgrade Ujedinjenih naroda u Njujorku, prošlog petka u 11 sati članovi Misijske BiH pri UN-u na čelu s ambasadorom Ivanom Barbalićem i njegovom zamjenicom Mirsadom Čolaković iskazali su solidarnost prema žrtvama genocida u Srebrenici. Doniranjem cipela podržali su projekt „Stub srama“ koji je pokrenuo Centar za političku ljepotu („Das Zentrum für Politische Schönheit“).

Tom prilikom ambasador Barbalić je za Bošnjaci.net izjavio:

- Naša je trajna obaveza da se žrtve genocida u Srebrenici nikada ne zaborave. To isto mora da važi i za međunarodnu zajednicu!

Podrška diplomata

Ova podrška bosanskih diplomata sa Ist Rivera mjesec dana pred obilježavanje

petnaestogodišnjice genocida u Srebrenici puno će značiti preživjelim žrtvama genocida, majkama i ženama Srebrenice

ma pobijenih ljudi, ovaj projekt su podržali i cipele tog dana ispred UN-a donirali Srebreničani Senahid Halilović i Sabahudin Harbaš koji su preživjeli genocid u julu 1995.

Ispred bh. Islamskog centra svoje cipele je donirao Mehdijski Demirović, dok je Uzeir Ramić to uradio ispred Kongresa Bošnjaka Sjeverne Amerike; ispred Islamske zajednice i Kulturnog centra Plav-Gusinja cipele je donirao predsjednik Smajle Srdanović, dok su cipele isto tako donirali dr. Mersim Ziljkić, vlasnik zubne ordinacije „Euro-Dental“ sa Astorije i diplomirani inženjer Šefkija Radončić. Ispred tima Bošnjaci.net cipele je donirao glavni urednik Esad Krčić.

Sabahudin Harbaš imao je 13 godina kad je počinjen genocid u Srebrenici. Jedva su mu uspjeli spasiti živu glavu. U konvoju kamiona i autobusa bio je sakriven između žena koje su s manjom djecom prognane iz Srebrenice. To dovoljno govori da zločinci ni-

pješačenja po bosanskim vrletima provlačeći se između četničkih zasjeda i granata artiljerije srbijanske soldateske, dokopao se slobodne teritorije BiH i uspio je da preživi ovaj srpsko-crnogorski genocidni i istrebljivački pohod na svoje komšije!

Otac i tri brata

Na veliku žalost, njegov otac Munib i tri brata Hamed, Zulfo i Hakija stradali su u genocidu. Na Senahidu se mogu prepoznati srebreničke rane koje ni petnaest godina nakon genocida ne zataju. Iako vidno skrhan kad god se spomene Srebrenica, ipak je smogao snage da dođe i podrži projekt „Stub srama“. Senahid je donirao pet pari cipela. Četiri nova para je donio; jedan par za oca i tri za braću, te jedne iznošene za sebe.

Svojevrstne poruke

Do 25. juna treba prikupiti 16.744 cipela koje će označavati 8.372 žrtve genocida u Srebrenici. Kako pojašnjava inicijator projekta, obuća će u drugoj fazi projekta

biti na izložbi u Hagu i Berlinu, zato organizatori predlažu građanima da obuću iskoriste kao sredstvo komunikacije i u nju stave poruku koju žele da Evropa čuje.

i Žepe, ali i projektu „Stub srama“.

Pored ambasadora Barbalića i njegove zamjenice Čolaković, cipele su donirali članovi

Misijske BiH pri UN-u: prvi sekretari Adi Durmić i Šejla Đurbuzović, te asistenti Azra Rudanović, Vlado Sesar, Maja Vukmirović i Emir Čengić...

Nakon članova stalne Misijske BiH pri UN-u ispred zgrade UN-a, projekt su podržale

preživjele žrtve genocida, predstavnici bh. i bošnjačkih organizacija.

Solidarizirajući se sa žrtvama Srebrenice, osuđujući UN koji je izdao zaštićene zone Žepu i Srebrenicu, a posebno što ne ukazuje nikakav respekt prema porodicama

su vodili računa koje dobi pripada bošnjačka muška glava. Sve su redom ubijali.

Nažalost, njegov otac Šemso i brat Šemsudin nisu bili te sreće da se izvuku iz ruku krvoloka. Stradali su u genocidu, njihova imena se nalaze među 8.372 žrtve!

Srebreničanin Senahid Halilović je isto tako jedan u nizu koji je podržao projekt „Stub srama“. Nakon izdaje od UN-a i hlandskog bataljona, te srpske okupacije Srebrenice u julu 1995. godine, Halilovića je između života i smrti dijelio neutabani džehe-nemski planinski puteljak koji je s pravom nazvan „Marš smrti - put slobode“.

Nakon višenedjeljnog

Članovi misije UN-a: Znak poštivanja žrtava

Predstavnici bh. i bošnjačkih organizacija ispred zgrade UN-a: Da se ne zaboravi

Inicijativa web-magazina

Web magazin Bošnjaci.net iz Njujorka je pokretač inicijative doniranja cipela za projekt „Stub srama“ ispred zgrade Ujedinjenih naroda, tačno mjesec prije

obilježavanja godišnjice genocida u Srebrenici. Sa 11. junom u bh. i bošnjačkoj zajednici u Njujorku počinju memorijalni Dani genocida u Srebrenici i BiH.

Rekosmo mu da nije trebao baš nove donijeti.

Neka, neka ih, moj otac i braća ionako ih više nikada neće obuti - reče Senahid tiho spuštajući glavu kao da pomilova tužnim pogledom četiri nova para cipela, i ponovo progovori:

- I one koje su u masovnim grobnicama pronađene uništili su ih čelnici Haškog tribunala. Zar to nije opet zločin prema žrtvama genocida, ali ovog puta od međunarodnog sudstva, koje uništavajući ličnu dokumentaciju i pronađene stvari i predmete u masovnim grobnicama ustvari zatire tragove žrtvama genocida - zastade Senahid pa nastavi: - A Ujedinjeni narodi i nakon svega se ponašaju kao 11. jula 1995.

Zločinci šecu na slobodi, a oni i dalje skrštenih ruku sve to mirno posmatraju!

Inicijator projekta Philip Ruch zamislio je da „Stub srama“ bude metafora ogromne prevare Ujedinjenih naroda u Bosni i Hercegovini, te ujedno opomena svima koji očekuju bilo kakvu humanu pomoć od organizacije koja je dozvolila genocid i istrebljenje pod njenom zastavom. Sama skulptura „Stub srama“ služiti će ujedno i kao direktan odgovor na nedostatak poštovanja Zapada prema preživjelim žrtvama genocida.

Autor priloga je Esad Krčić, glavni urednik web-magazina Bošnjaci.net

Za dana posvećenih sjećanju na masakr Bošnjaka u Srebrenici, Philipp Ruch i drugovi iz Centra su prošlog kolovoza pred Brandenburškim vratima i Reichstagom priredili skup s namjerom da zaustave memorijsku eroziju što pogađa srebrenički slučaj. Oni uporno pamte da su sve njemačke parlamentarne stranke odbile mogućnost intervencije međunarodnih snaga, pa su se potrudili inscenirati ključnu sjednicu Kriznog štaba UN-a koja se dan uoči pada Srebrenice održavala u Zagrebu, dok je 40 aviona NATO-a na Jadranu uzalud čekalo nalog da intervenira
piše igor lasić

Foto: Lara Wilde

Na pitanje što vezuje politiku i ljepotu, ili što se uopće lijepoga može naći u politici, većini bi ljudi vjerojatno pale na um prvenstveno beneficije kojima političari mogu zbrinuti sebe i svoje do tamo nekog dalekog budućeg koljena... Naš njemački sugovornik Philipp Ruch, međutim, odgovorit će na to da politička djelatnost zaista nije nužno tako nakazna i odiozna kakvom smo je obično skloni doživljavati, sa strane promatrajući taj oštro separirani te alienirani svijet. Voditelj berlinskog Centra za političku ljepotu (Zentrum für Politische Schönheit), mlade nevladine udruge koja privlači pažnju javnosti već i svojim intrigantnim nazivom u najavama raznih akcija, nalazi da se bolno nametljivi dojam moguće kontradikcije može nadvladati umjetničkim prepoznavanjem onih momenata političkog djelovanja koji nam vraćaju nadu kako se ipak dađe učiniti nešto u općedruštvenom interesu, za dobrobit najslabijih i najovisnijih o pomoći i razumijevanju bližnjih. Upravo tu negdje, dakle, otvara se prostor ljepote u politici, a što se tad sasvim prikladno može, reklo bi se i »prirodno«, artikulirati kroz umjetničku formu. Kad se jednom dohvati ono etički lijepo u mogućnostima konkretne politike, niti samo estetiziranje političkog više ne djeluje poput oksimirona. »To je paralelni proces... Umjetnost može vidjeti više, dati bolje odgovore, naročito kad je politika u krizi«, kaže Ruch. Zagovornici »političkog ekspresionizma« pritom skreću na sebe pažnju već i fizičkim izgledom, lica namrščenih ugljenom koji u njemačkoj tradiciji veže mnogostruka, posve živa značenja.

To da umjetnost može vidjeti ili pokazati više, dokazao je Centar za političku ljepotu baš nedavno, kad su njegovi aktivisti privedeni zbog čitanja veoma hermetične poezije iz 19. stoljeća – ispred njemačkog parlamenta, tj. zgrade Reichstaga. Po mišljenju policije koja je svojom reakcijom nadmašila sva očekivanja performeru, dotični stihovi »sadrže politički stav«, a takav je iskorak izvan umjetničkog na rečenom mjestu zakonski nedopustiv. Tek za nama shvaćljiviji primjer: to je nešto slično prilikama na Markovu trgu u Zagrebu...

merkel na e-bay

Daljnje probleme s vlastima imali su davši Angelu Merkel iz CDU-a i njezinog protukandidata na izborima za kancelara, Franka-Waltera Steinmeiera iz SPD-a, na otvorenu aukcijsku prodaju putem web-situa E-bay, smatrajući ih oboje lišenima vizije, nesposobnima da u ljudima pobude istinski relevantan politički interes. Prije negoli je licitiranje hitno sudski okončano, aktualna njemačka kancelarka postigla je cijenu od oko 45 eura, desetak puta više od svoga manje eksponiranog protivnika. Ali, ova organizacija bavi se ustvari gotovo isključivo pitanjima međunarodne politike. »Njemačka je najsiromašnija članica EU«, tumači nam Phillip Ruch, »pa naša odgovornost seže puno dalje od one siromašnijih zemalja«.

Iz toga je razloga Centar za političku ljepotu jako zaokupljen Bosnom i Hercegovinom. Za dana posvećenih sjećanju na masakr Bošnjaka u Srebrenici, Ruch i drugovi su prošlog kolovoza pred Brandenburškim vratima i Reichstagom priredili skup s namjerom da zaustave memorijsku eroziju što pogađa srebrenički slučaj, a pogotovo da stanu na kraj manipulacijama oko toga... Oni, naime, uporno pamte da su sve njemačke parlamentarne stranke odbile mogućnost intervencije međunarodnih snaga, pa su se potrudili inscenirati ključnu sjednicu Kriznog štaba UN-a koja se dan uoči pada Srebrenice održavala u Zagrebu, dok je 40 aviona NATO-a na Jadranu uzalud čekalo nalog da intervenira.

Dijalog koji je napisan za tu priliku, naslovljen kao »Istraživanje na Leti« – mitskoj rijeci zaborava – zasnovan je uglavnom na istraživanjima američkog novinara Davida Rohdea, dobitnika Pulitzerove nagrade, pisca knjige »Posljednji dani Srebrenice«. Centar za političku ljepotu također dovršava film na istu temu, nadajući se prikazivanju na filmskom festivalu Berlinale. »Ne smijemo zaboraviti da smo bili tamo, i da nismo učinili ništa. S časnim izuzetkom Christiana Schwartz-Schillinga koji je dao ostavku u njemačkoj vladi zbog pasivnosti naše politike. Ali, mi ni sada ne činimo ništa, nego samo dižemo novi zid oko BiH«, dodaje Ruch.

nadolazeći genocidi

Bosna i Hercegovina, naime, diskriminirana je budućim viznim režimom tzv. Schengenskih zemalja, po kojem se vize ukidaju za Srbiju i Crnu Goru, ali ne i za BiH ili Kosovo... »Ograničavaju se prvo Bošnjaci koji nemaju opciju dvostrukog državljanstva, dok se bosanskohercegovačke Srbe i Hrvate gura prema tome izboru. Tako se utječe na raslojavanje društva i procese raspada BiH. Ironično je da je BiH zapravo kažnjena zbog neispunjavanja nekih zahtjeva EU koje je opstruirala Republika Srpska«, rekao nam je Ruch, čija je udruga pokrenula kampanju protiv te diskriminacije i objavila pismo koje se može supotpisati na web-adresi www.balkangoeseurope.de.

Centar za političku ljepotu bavi se i udaljenijim slučajevima, razmjerno spomenutom globalnom utjecaju Njemačke. Poznata je njihova ekstravaganтна vizija gradnje tisuću umjetnih otoka na Sredozemlju, za spas afričkih imigranata koji se masovno utapaju nadomak europske obale. »Ne trebaš biti prorok da uvidiš kako nam se u ovom stoljeću sprema toliko genocida da na njegovom kraju za npr. '11 rujna' uopće neće biti mjesta u izdubenici. U roku od dva desetljeća doći će do genocida nezabilježenih razmjera u Africi. Ali, ovdje se nitko ne brine zbog toga, brinu se za Opel«, kaže Philipp Ruch.

Po mišljenju ovog aktivista, inače po vckaciji redatelja i filozofa politike, svijet je podijeljen na one koji vjeruju u kraj povijesti, to notorno fukuyamansko kukavičje jaje, i one koji greaju u lokalnim, svakodnevnim mukama, te nemaju prostora za dugoročno, strateško promišljanje... Drugim riječima, jedni su u postpolitičkom, a ostali u pretpolitičkom stanju. Po tezama Centra za političku ljepotu, koje su njegovi članovi proljetos stavili na vrata Bundestaga u reformatorskoj maniri jednog Martina Luthera, umjetnost je tu da stvari uobliči kako bismo vidjeli njihovu istinsku prirodu.

Posrijedi je, dakako, stara i dobro poznata svrha umjetnosti mimo njezinih mimetičkih svojstava, njezina kvaliteta koju prema društvenom kontekstu lako primjećujemo kod naglašenije angažiranih autora, kakvi su u Hrvatskoj – usporedivo s ovim njemačkim primjerom – Siniša Labrović ili Igor Grubić, čija djela rastresaju apatiju i kod najokorijelijih. Baš kao što je američki newsmagazin Time, u nedavnom članku o novom, žestokom valu artistski nastrojenih prosvjeda u Francuskoj, citirao jednog takvog demonstranta: »Moramo naći djelotvornije načine od uobičajenog marširanja s tužnim licima na kiši«.

Prof. dr. Christian Schwarz-Schilling, bivši visoki predstavnik u BiH Stub zapadnog srama

Stidim se što pripadam parlamentu koji ne reaguje, rekao je dr. Christian Schwarz-Schilling 1992. i dao ostavku na mjesto ministra za komunikaciju u vladi Njemačke. Iako se kao visoki predstavnik u našoj zemlji nije proslavio, i danas upozorava na pogrešan odnos prema BiH: ovdje govori o projektu Stub srama

Razgovarala: Mirella SIDRO

• **Ratne 1992. dali ste ostavku zbog odnosa njemačke vlade prema ratu u Bosni i Hercegovini. Šta se sve u međuvremenu u odnosu prema ratu na Balkanu promijenilo?**

- Dosta toga. Politika se po pitanju Bosne i Hercegovine mijenjala. Recimo, Joschka Fischer, predstavnik Zelenih, imao je uobičajeni pacifistički stav do momenta kada je shvatio da se na Balkanu dešava etničko čišćenje i iz tog razloga promijenio je svoje ubjeđenje angažirajući se za Balkan. Godine 1995. su SAD počele svoj angažman u bosanskoj krizi i intervencijom i Dejtonskim ugovorom pomogle da se završi rat u Bosni i Hercegovini. Ipak, moram reći da sve te promjene nisu bile dovoljne, jer je Zapad reagovao tek kad se katastrofa već uveliko desila. Ali, tada je kasno. Njemačka se potpuno nepotrebno bojala intervenirati mada je ustvari imala dužnost reagovati senzitivnije i savjesno. Morala je postojati politička volja kako bi se spriječio genocid u zemlji iz naše regije.

UN pred sudom

• **U jednom intervjuu ste, 2007, rekli da Zapad svojim nestrpljenjem i vrijeđanjem bosanskih političara samo traži izgovor međunarodnoj**

zajednici koja radije troši novac na vojne intervencije nego na koncepte postratnih političara. Da li je još tako?

- U svakom slučaju. Državi Bosni i Hercegovini su ugovorom u Daytonu natureni politički tereti kojih se sama ne može riješiti. Zatim, tu je entitet Republika Srpska, čija politika i danas nastavlja svoj smjer iz prošlosti. Kada se diktatorskoj vlasti jednog dijela države omogućiti da blokira budućnost cjelokupne države, onda je pasivnost svjetske zajednice, koja je ustvari bila kreator ovakvog stanja, potpuno pogrešan korak. Paušalno vrijeđanje cjelokupne bosanske politike od Zapada je sasvim pogrešan odnos!

POLITIČKA (NE)VOLJA
Morala je postojati politička volja kako bi se spriječio genocid u zemlji iz naše regije

• **Jula 1995. dogodio se genocid u Srebrenici: za samo sedam dana je pred očima holandskih plavih šljemova ubijeno više od 8.000 muslimanskih dječaka i muškaraca. Majke Srebrenice se sa svojim advokatom dr. Axelom Hagedornom i danas bezuspješno bore za pravdu u Haagu. Kako to shvatiti?**

- Međunarodni sud je proglasio zbivanje u Srebrenici genocidom jer je cilj politike koja je stajala iza ovih ubistava bio uništavanje jedne cjelokupne etnije, muslimanske etnije. Sama presuda je napredak. Međutim, sve je to nedovoljno da bi se izborila pravda. U budućnosti će se morati ići dalje. Svako negiranje je suviše pored niza dokaza koji postoje. Pomislite samo na bezbrojne masovne grobnice koje se još pronalaze. Treba spomenuti i najmlađi primjer, Rezoluciju o Srebrenici u srbijskom Parlamentu koja je postignuta sa veoma malom prednosti većine. Naravno da se pojam genocid tu ne spominje, iako je to jedini izraz za učinjena nedjela i uvredu.

• **Philipp Ruch je 15 godina nakon genocida pokrenuo projekat "16.744 cipele: Ujedinjene nacije pred sudom". Sakupljene cipele će činiti Stub srama, a njihovi donatori će tako poslati poruke Zapadu. Kakvom Vam se čini ova ideja?**

- Nisam rođen kao revolucionar. U svojoj političkoj karijeri sam pokušavao spriječiti pogrešne situacije razmatranjem i potezima omogućenim mojom političkom pozicijom. Iz tog razloga sam 1992. odlučio dati ostavku i na taj način poslati signal. Ali nedostatak interesa, nepošto-

vanje i sebičnost, zatim nedostatak odgovornosti da se spriječi kršenje ljudskih prava prema bosanskim građanima, traži upravo spektakularnu akciju koja će tematizirati ovaj problem. S jedne strane mi se projekat veoma dopada, a s druge mi je veoma žao što je jedna ovakva akcija danas uopšte potrebna.

Agresivni humanizam

• **Hoće li Stub imati uticaja na odnos Evropske unije i međunarodne zajednice prema BiH?**

- Djelimično. Jedna ovakva akcija izaziva i ovdje potrebu da se civilno društvo bori protiv politike koja podržava kršenje ljudskih prava.

• **Kada biste donirali par cipela za projekat, koju poruku bi one nosile?**

- Svi ljudi koji žive u Njemačkoj uživaju osnovna prava. Ona su posljedica zakona o

osnovnim ljudskim pravima nastalog nakon groznih događanja holokausta. Tako je i zadaća svakog državljanina da spriječi i da se bori protiv etničkog čišćenja.

• **Philipp Ruch misli da borba za ljudska prava treba dobiti sasvim drugu formu. On je naziva agresivni humanizam. Šta Vi mislite o tome?**

- Ona je dozvoljena. Mi živimo u jednom demokratskom uređenju i sasvim je neophodno da država sagleda prioritete koje joj postavlja civilno društvo. Sjetimo se porodice Scholl, koja je dala svoj život za borbu protiv nacionalnog socijalizma. U poređenju sa diktaturom, gdje bismo se ovakvim akcijama izlagali opasnosti po život, u jednoj pravnoj državi je dužnost svakog građana da na miran način ukazuje na nepravdu koja se događa.

(autorica vodi kampanju projekta Stub srama)

SARAJEVO Akcija učenika OŠ „Džemaludin Čaušević“

Prikupili 200 pari cipela za „Stub srama“

Projektom „Stub srama - 16.744 cipele“ bit će obilježeno stradanje 8.372 žrtve ubijene u Srebrenici

Učenici Osnovne škole „Džemaludin Čaušević“ iz Sarajeva prikupili su jučer 200 pari cipela s porukama mira za izgradnju „Stuba srama“ u Potočarima.

Učenici ove škole, kako je rekla Haša Albinović, direktorica OŠ „Džemaludin Čaušević“, izrazili su želju da učestvuju u ovom projektu koji je pokrenuo Centar za političku ljepotu u BiH.

- Drago nam je da smo izabrani za sudjelovanje u ovako velikom projektu. Svake godine naši đaci idu na terensku nastavu u Potočare i Srebrenicu, tako da mi s njima imamo dobru saradnju - rekla je Aiša Šero, učenica osmog razreda OŠ „Džemaludin Čaušević“.

Projektom „Stub srama - 16.744 cipele“ bit će obilježeno stradanje 8.372 žrtve ubijene u Srebrenici. Akcija će trajati do 25. juna, a od njih će u maju iduće godine biti izgrađen „Stub srama“ u obliku slova UN.

L. J.

Šero: Dobra saradnja

**Projekat
Stub srama
nastavljen
u Zenici**

Gdje je Karadžić sakrio cipele?

U akciju sakupljanja cipela na Stub srama, skulpturu koja će povodom 15. godišnjice genocida u Srebrenici biti postavljena kod mezarja u Potočarima, uključila se i Kantonalna bolnica u Zenici.

Direktor dr. Alija Strika i načelnici službi zeničke bolnice simbolično su predali cipele suorganizatori akcije Fadila Memišević, predsjednici Sekcije Društva za ugrožene narode BiH. U narednim danima, u ovoj zdravstvenoj ustanovi bi trebala biti provedena

Zenički doktori uključili se u akciju

akcija sakupljanja cipela. Memišević je zahvalila brojnim organizacijama i pojedincima koji su podržali projekat Centra za

političku ljepotu iz Njemačke, istakavši kako je sigurna da će do kraja akcije biti prikupljena 8.372 para cipela, jednako koliko je

ubijeno Srebreničana u ljeto 1995. godine. Osammetarska skulptura u obliku slova U i N običi će, kako veli, evropske metropole odgovorne za genocid u Srebrenici, a cipele će već idućeg mjeseca biti izložene pred Međunarodnim sudom za ratne zločine u Haagu, a potom i Berlinu.

Fadila Memišević je istakla da će organizatori akcije u Haagu "pitati Karadžića gdje je 'sakrio' vlasnike 8.272 para cipela iz Srebrenice".

MI. D.

Centar za političku ljepotu realizuje projekt Srebrenički stub srama

Skulptura je metafora ogromne prevare Ujedinjenih nacija u BiH, kao i opomena svim osobama koje namjeravaju raditi u ovoj organizaciji, kaže Philipp Ruch, inicijator projekta

Centar za političku ljepotu pokrenuo je projekt Stub srama, kojeg će činiti skulptura visoka 8,372 metara i koja će podsjećati na krivicu zapadnih političara i vojske za genocid u Srebrenici.

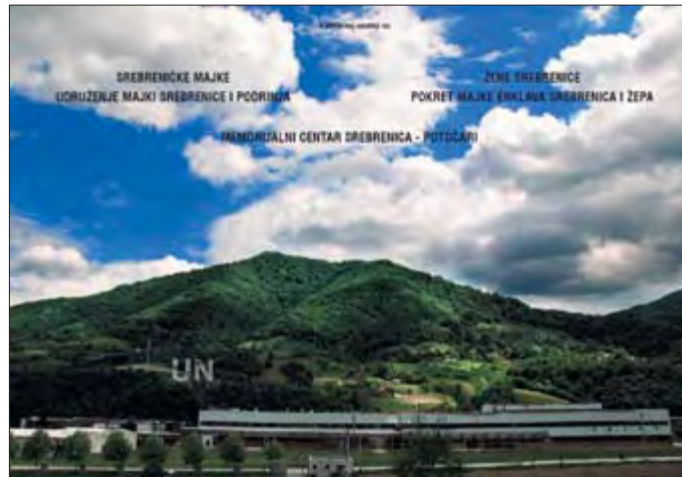
"Skulptura je metafora ogromne prevare Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini, kao i opomena svim osobama koje namjeravaju raditi u ovoj organizaciji. Djela UN-a u BiH, a posebno u Srebrenici, do danas nisu bila tema diskusija u svijetu. Pronašli smo slike čije bi umnožavanje putem masovnih medija prouzrokovala ozbiljne glavobolje UN-u, jer se u njima odražava sva krivica ove organizacije za vrijeme genocida", rekao je Philipp Ruch, inicijator projekta i direktor Cen-

tra za političku ljepotu.

Mjesto izložbe odlučuju majke Srebrenice, kao i listu imena zapadnih političara i generala koji će biti posramljeni stubom. U tu svrhu osnivaće Društvo za ugrožene narode Bosne i Hercegovine

"Bosanski građani ne smiju biti ostavljeni sami sa svojom patnjom kao što im se ne smije i dalje nanositi bol. Od prestanka rata ovoj se zemlji zabranjuje pristup slobodi i razvoju. Razlog tome su pogrešne odluke Ujedinjenih nacija i Evropske unije koje se još donose", rekao je Tilman Zülch, predsjednik Društva za ugrožene narode.

Plan projekta je da se napravi konstrukcija dva gigantska svijetleća bijela slova u visini od preko osam metara,

Ovako će izgledati pejzaž Potočara

sačinjena od 16.744 cipele (za 8.372 žrtve). Slova (jedno slovo "U" i slovo "N") narušena su sa tri monumentalne rupe od metaka fiksno popunjenih autentičnom obućom pronađenom u maso-

vnim grobnicama.

Priprema projekta je trajala godinu i održavala se u Njemačkoj. Projekt je oficijelno podržan od udruženja preživjelih žrtava rata.

S. K.

Stub srama od 16.744 cipele za 8.732 žrtve srebreničkog masakra

Aktiviraj savjest i daruj cipele

BIHAĆ - Konstrukcija dva gigant-ska svjetleća bijela slova „U” i „N” je plan projekta „Stub srama”, koji predstavlja metaforu ogromne prevare Ujedinjenih Nacija u Bosni i Hercegovini. Naime, „Stub srama” će biti sačinjen od 16.744 cipele (za 8.732 žrtve) u visini od preko 8 metara, koji bi vječno podsjećao na krivicu zapadnih političara i vojske za genocid u Srebrenici.

Akcija se provodi pod motom „Aktiviraj savjest”, i putem iste upućen je apel građanima Bosne i Hercegovine da izraze svoje mišljenje protiv nepravde u BiH, tako što će darovati svoje stare ili rabijane cipele u svrhu projekta „Stub

srama”. Prilikom sakupljanja obuće predviđene su lokacije i u BiH, a samim tim i na području Unsko-sanskog kantona, tačnije općine Bihać.

Glavne koordinatorice projekta „Stub srama” za područje USK-a su **Aldijana Mustafić** iz Bužima i **Selma Mahmić** iz Bosanske Krupe, kojima su se priključili i drugi mladi aktivisti, a uz saglasnost i upute inicijatora projekta i direktora Centra za političku ljepotu **Philippa Rucha** i ostalih.

Svi građani Unsko-sanskog kantona, koji žele da daruju svoju obuću u koju mogu staviti poruku, da istu čuje Evropa, bilo da su to slike rata, protest

viznom režimu, ili nešto drugo, mogu to učiniti na adresu: Kulturni centar (Kafić kod Ajke) svakim radnim danom, subotom i nedjeljom u vremenskom intervalu od 08:00 do 23:00 sati. Sakupljanje cipela traje do 25. juna, a sve dodatne informacije mogu se dobiti na broj 061/405-571.

Projekat „Stub srama” podržan je od strane Udruženja „Majke Srebrenice”, Memorijalnog centra Potočari/Srebrenica, Društva za ugrožene narode, Genocide Watch-a, Instituta za borbu protiv genocida iz Kanade, Srebrenica Genocide Bloga i niza bosanskohercegovačkih medija.

Rusmir K.

Članice poznaju: „Aktiviraj savjest”

Protestni skup preživjelih žrtava genocida u Srebrenici

Podrška projektu „Stub srama“

Skulptura će biti opomena onima koji su mogli spriječiti agresiju i genocid, a to su Ujedinjeni narodi

Članice udruženja „Žene Srebrenice“ i „Srebreničke majke“ i jučer su, kao što to čine svakog 11. u mjesecu, organizirale mirne proteste u centru Tuzle, pod motom „Pravda nama - kazna zločincima“. Žrtve genocida u Srebrenici još jednom su ponovile da su samo djelimično zadovoljne presudom Vujadinu Popoviću, Ljubiši Beari i ostalima.

Na protestu su, u znak podrške projektu „Stub srama“, članice udruženja skinule svoje cipele i držale ih u rukama, potencirajući i krivicu UN-a zbog nesprečavanja genocida u Srebrenici. Skulptura u obliku slova U i N bit će napravljena od 8.372 para cipela, koliki je i broj žrtava ubijenih u genocidu.

- To će biti opomena onima koji su mogli spriječiti da se ne

Žene Srebrenice podržala i organizacija „Kuća anđela Danijela“ (Foto: A. Bajric Blicke)

Italijani donirali kuću za sjedište Udruženja

Protestima Srebreničanki jučer su se pridružili i članovi italijanske humanitarne organizacije „Kuća anđela Danijela“. Ova asocijacija donirala je „Ženama Srebrenice“ sredstva za kuću u Tuzli, koja će ubuduće biti sjedište tog udruženja.

- Mi smo prije tri godine ustanovili međunarodnu nagradu koja se dodjeljuje osobama koje su se

posebno angažirale na odbrani ljudskih prava. Tu nagradu dodijelili smo Udruženju „Žene Srebrenice“, koje se već 15 godina bori za istinu, za traženje odgovornih za zločin nad njihovim najbližima. Kuća bi trebala postati centar za dokumentaciju i čuvanje sjećanja na zločin u Srebrenici - kazala je predsjednica asocijacije Neda Alberdini (Alberghini).

počini agresija i genocid, a to su Ujedinjeni narodi. Neka ih bude sram. Na tom stubu bit će jedno veliko UN i ispod tog UN-a dolazit će svi oni visoki zvaničnici koji su bili nijemi kada su se dešavali veliki pokolji u cijeloj BiH i Srebrenici. Oni su mogli spriječiti genocid, a nisu. Zbog toga mi, majke, danas svoju djecu tražimo po masovnim grobnicama i kopamo ih bez dijelova tijela. A nismo ih takve radale - kazala je Hatidža Mehmedović.

E. H.

POČETAK

RUBRIKE

Vijesti
Politika
Evropa
Kiosk
Komentari i analize
Ekonomija i nauka
Kultura i lifestyle
Sport

INFORMACIJE O NJEMAČKOJ

Put do ujedinjenja
Njemačka izbliza

KURSEVI NJEMAČKOG

Učite njemački
Deutsch unterrichten
Deutsch XXL

DW-RADIO

Audio on Demand
Program i frekvencije
Partnerske radio-stanice
Redakcija
Pišite nam

INTERACTIVE

Newsletter
Podcast
Mobile
RSS

DW-TV

Program na engleskom

POLITIKA | 11.07.2009

Godišnjica genocida pred vratima Bundestaga

Podsjećanje da ni poslije 14 godina od strašnog zločina krivci nisu pred licem pravde.

14. godišnjica genocida u Srebrenici obilježena je u Berlinu izvođenjem performansa „Istraživanje na Leti“ ispred zgrade njemačkog parlamenta. Obilježavanje godišnjice privuklo je veliku pažnju javnosti.

Četiri umjetnika su preko megafona čitali protokol kriznog štaba koji je zasjedao 10. Jula 95. godine u Zagrebu, i javno prozivali imena UN-ovih generala, koji su spriječili bombardovanje srpskih vojnih pozicija i time omogućili masakar na više od 8.000 Srebreničana. Performans pod nazivom „Istraživanje na Leti“ organizovan je pod motom „Da se ne zaboravi“. Inicijator ideje, Filip Ruh (Philipp Ruch) iz Centra za političku ljepotu želio je, kaže, podsjetiti njemačku javnost na rat u Bosni i genocid u Srebrenici, o kojem se u Njemačkoj, skoro da i ne zna.

„Oni su zatvorili oči. Srebrenica je za njih bila močvara, tema koja ih se nije doticala i mjesto u kojem ne žive ljudi.“

Pravde nema ni 14 godina poslije

Ispred zgrade parlamenta, postavljene su makete bombi kao simbol onih bombi koje je trebalo da budu bačene iz aviona NATO-a na srpske vojne pozicije, čime je genocid mogao biti spriječen. Postavljen je i 60 metara dug transparent sa više od 8.000 imena žrtava genocida. Ambasador Bosne i Hercegovine u Njemačkoj, Tomislav Limov, kaže:

„Podsjetićemo njemačku javnost da ni nakon 14 godina, oni koji su odgovorni za zločin koji se dogodio, nisu pred licem pravde. Podsjetićemo javnost da zločin koji se desio u Srebrenici, nikada i nigdje ne smije da bude ponovljen.“

„Bosna – Evropska Palestina“

Činjenica da Bošnjake štiti Društvo za ugrožene narode je ujedno i potvrda da su Bošnjaci zaista ugroženi, tvrdi predstavnica Bošnjačke zajednice u Berlinu, Enisa Gazibara. Ona Ujedinjenim nacijama poručuje da svoju grešku i tadašnju izdaju isprave tako što će Bosni i Hercegovini obezbijediti mjesto u Savjetu bezbjednosti, i na taj način pružiti zaštitu zemlji i njenim građanima.

„Istovremeno skrećem pažnju nadležnim da nas bezuvjetno prime u Evropu, jer jedino tako mi nećemo biti Palestina u Evropi.“

Performans kojim je obilježena godišnjica genocida u Srebrenici pratio je veliki broj Bošnjaka, koji žive u Berlinu, zainteresovani Nijemci i turisti. Riječima podsjećanja na zločin, javnosti su se obratili i profesor Hajo Funke sa Instituta za političke nauke pri Univerzitetu u Berlinu i Tilman Cilh (Zülch), predsjednik Društva za ugrožene narode.

Autorka: Selma Filipović
Odg. urednik: Svetozar Savić

Autor projekta „Stub srama“ pisao Ki-munu

Filip Ruh najavio tužbu protiv UN-a

Inicijator projekta „Stub srama“ Filip Ruh (Philipp Ruch), radi ukazivanja na prevaru UN-a u BiH i podsticanja na preuzimanje odgovornosti krivaca za genocid u Srebrenici, uputio je otvoreno pismo generalnom sekretaru UN-a Ban Ki-munu (Ki-moon).

- Vaš prethodnik je konstatirao 1999: „Srebrenica je najveća sramota za UN.“ Pitamo se zašto ništa

nije uslijedilo nakon ovih riječi. Familije žrtava genocida u Srebrenici pokušavaju od 2007. optužiti Vas (tzv. Hagedorn proces). Pitamo se zašto niste našli za shodno pojaviti se na sudu. Pitamo se da li ste svjesni arogancije prema porodicama žrtava, koja Vam ne dozvoljava pojaviti se pred sudom - poručio je Ruh Ki-munu.

On je dodao da je velika greška

izostavljanje UN-a u sudskom postupku.

- Zato smo odlučili da Vas tužimo, i to tako da se ne morate pojaviti odmah pred sudom. Poslužit ćemo se slikom, koja predstavlja ono što vaša ramena tereti ili bi trebalo teretiti, kroz Srebrenicu i Bosnu. Odlučili smo da vaše nečuvane zloupotrebe ponovo osudimo - kaže se u pismu.

Ruh: Protiv zaborava

Ličnost dana

Filip Ruh

Podsjećanje na sramotu UN-a u Srebrenici

Autor projekta „Stub srama“ najavio tužbu protiv Ban Ki-muna i UN-a

Naši vajni aktuelni političari i zvaničnici nisu se ni udostojili da prokomentiraju jučerašnje presude takozvanoj srebreničkoj sedmorki za genocid nad nedužnim Bošnjacima Srebrenice. Jednostavno su te presude ispratili misterioznom šutnjom, koja odaje njihovu nezainteresiranost.

No, Filip Ruh (Philipp Ruch), inicijator projekta „Stub srama“, jučer nije ostao ravnodušan. „Radi ukazivanja na prevaru UN-a u BiH i podsticanja na preuzimanje odgovornosti za genocid u Srebrenici“, Ruh je pisao generalnom sekretaru UN-a Ban Ki-munu (Ki-moon) optužujući njega i organi-

zaciju na čijem je čelu za ignoriranje suđenja za genocid i najavljujući tužbu protiv UN-a.

Ruhu nije bilo dovoljno što će skulptura po njegovoj ideji vječno podsjećati na krivicu zapadnih političara i UN-a za genocid u Srebrenici, nego ih je na to, u međuvremenu, želio ponovo podsjetiti, spočitavajući Ki-munu i UN-u aroganciju i nedostatak i najmanjeg respekta prema porodicama više od 8.000 žrtava.

On je Ki-muna podsjetio na riječi njegovog prethodnika Kofija Anana (Annan) da je „Srebrenica najveća sramota za UN“. Tek da se ne zaboravi!

R. A.